

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY.

Redakcja i Administracja: JAGIELLOŃSKA 3,
Telefon 99. Czynne od godz. 9—3 popoł.
Naczelny redaktor przyjmuje od 2—3 popoł.
Redaktor działu gospodarczego przyjmuje
od 8—9 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Konto czekowe P. K. O. 80.750.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową 4 zł. Zagranicą 7 zł. CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetry przed tekstem—25 gr., w tekście—30 gr., za tekstem—10 gr., ogł. mieszkaniowe—10 gr. (za wiersz petytowy) kronika rekl.—nadestane—35 gr., (za wiersz redakcyjny), nekrologi—25% zniżki, dla poszukujących pracy—50% zniżki, ogł. zagraniczne—50% drożej, ogł. cyfrowe i tabelowe o 20% drożej, ogł. z zastrzeżeniem ranej 10% drożej, w dniu świątecznym i zamiejscowe—15% drożej. Układ ogłoszeń 6-cio łamowy na IV stronie 10-cio łamowy. Terminy druku ogłoszeń mogą być przez administrację dowolnie zmieniane.

O naszych sprawach.

Gwałtowny wzrost Hramady i niedawne aresztowania wśród jej przywódców sprawiły, że społeczeństwo polskiem i w prasie zaczęło nieco więcej uwagi zwracać na zagadnienia mniejszości narodowych, a w szczególności sprawie białoruskiej. Wprawdzie jeden tylko „Głos Prawdy” obok naszego pisma dostrzegł całe niebezpieczeństwo nieprzemysłowej akcji do której dla przyszłości sprawy białoruskiej. Wprawdzie socjalistyczny „Robotnik” przezornie kalkulował sobie dłuższy czas, jakie zająć stanowisko w tej sprawie. Były przeciw organy poważne, jak „Nowa Reforma”, które z niezbyt zrozumiałą dla Wilnianina flegmą uznały jednak pierwszorzędne znaczenie sprawy białoruskiej.

Nadewszystko jednak ciekawem jest stanowisko obozu konserwatywnego. Wyrobiło się u nas przekonanie, sztucznie zaszczypane, że konserwatyści są entuzjastami polityjno-sądowego rozstrzygnięcia tej sprawy. Tak nie jest. Nie będziemy tu poruszać poglądów tej odmiany konserwatywności, której umysłowość nasiąkała mocno pierwiastkami wschodnimi. Sądząc z wystąpienia niektórych publicystów tego obozu — chcielibyśmy wierzyć niezbyt dokładnie reprezentujących jego stanowisko — poglądy te opierają się na swoistej pojmovanej idei władzy państwowej, której reprezentantem godnym najgłębszego szacunku i nadszawiania ma być gubernator Pietrow lub policmajster Iwanow.

Konserwatyści dzielnic zachodnich reagowali inaczej. „Dziennik Poznański” omawiając akcję Hramady powołuje się na ogłoszony przed miesiącem nasz artykuł, p. t. „Teren, który się pali” i mówi:

„Trzeba z góry posiłkować się planami ściśle przemysłanemi. Nie pomogą przytem zwykłe represje, przeciwnie, muszą być utrzymane w granicach stosownych zwłaszcza wobec hurtków, których działanie jest jawnie komunistyczne i inspirowane z Sowietów”.

Mamy więc tutaj niejaki rozumienie dla tej prawdy, że Sprawa białoruska nie sprowadza się do kwestji Hramady, a ta ostatnia do represyj policyjnych i sądowych. Gubernatorowie rosyjscy i ich polscy spadkobiercy duchowi wśród rycerzy pióra tak daleko w zrozumieniu tych spraw nie poszli.

„Dziennik Poznański” jest zadowolony z wystąpienia rządu przeciwko Hramadzie. Usiłuje jednak dać coś w rodzaju programu pozytywnego.

„Jąc się naprawy stosunków — mówi pismo — należy od podstaw, koncepcje odłożyć na przyszłość. Potrzeba przedewszystkiem dobrej, zdrowej administracji w najszerszym zakresie, odpowiedzialnego obywatelskiego, orientującego się w stosunkach miejscowych personelu administracyjnego, rozsądnych zarządzeń gospodarczych sprawnego sądownictwa, planowej pracy przy budowie dróg, systematycznej i celowej oświaty, a pozatem naprawy ustroju samorządowego i inwestycyj”.

Program ten, raczej szkieletowa jego próba, jest oczywiście bardzo skromny i ubożuchny. Faktem jest jednak, że jakiś wąski może bardzo promyślowy światła znalazł sobie drogę do konserwatywów poznańskich, którzy nad naszymi

sprawami zaczynają się zastanawiać. Na początek dobre i to!

Krakowski „Czas” jeszcze wyraźniej stwierdza, że rozbić Hramadę stawia na porządku dziennym sprawę białoruską wraz z innymi zagadnieniami mniejszościowymi. Posłowie białoruscy, jeżeliby nawet udowodniono im związek z Sowietami, pamiętać trzeba, „zerowali na sprawę, która jest dotąd otwartą raną w naszej polityce wewnętrznej”.

„Należy do truizmów przypominać, że nie mamy dotąd żadnego ustalonego programu, żadnej wytyczonej myśli w kwestji naszych mniejszości narodowych. Nie znalazł się dotąd ani jeden rząd, któryby chociaż dla własnego wewnętrznego użytku taką linię stałej polityki obmyślił”.

„Czas” twierdzi, że mętne sformułowanie artykułu 109 naszej Konstytucji, dotyczącego mniejszości nie daje żadnych podstaw do rozwiązania tych zagadnień szukać więc ich należy poza Konstytucją. Organ Konserwatystów Krakowskich zwraca uwagę, że mamy „cztery chore sprawy: niemiecką, żydowską, ukraińską i białoruską we wnętrzu naszego organizmu”. Niemcy a zwłaszcza Sowiety zreszcie wygrywają je przeciwko nam.

„I ta okoliczność, konkluduje „Czas” — powinna skłonić nasz rząd do spojrzenia na sprawę posłów nie z samego tylko punktu ich odpowiedzialności karno-sądowej”.

Ani w „Czasie”, ani w „Dzienniku Poznańskim” nie spotykamy się jeszcze z wyraźnym, do końca przemysłanym programem w sprawach mniejszości, a w szczególności białoruskiej.

Przyczynia się do tego niewątpliwie odległość fizyczna od terytoriów, na których zagadnienia te przybrały formę szczególnie ostrą, no i „odległość” społeczna, zważywszy, że ruch białoruski i ukraiński skierowany jest przeciwko tej warstwie, którą cytowane przez nas organy krakowski i poznański reprezentują, stanowi więc ich w dziedzinie społecznej przeciwległy biegun.

Tem niemniej fakt postawienia sprawy mniejszościowej w tej chwili entuzjazmu dla środków policyjnych jest naszym zdaniem objawem dodatnim. Zaczyna się więc tu i owdzie w Polsce patrzeć na Ziemię Wschodnią *sine ira et studio*, słuchać tych głosów, które stamtąd idą i budować podstawy opinji w tych kwestjach.

W Warszawie jednak takie zagadnienia nie ruszają naprzód. Zapowiedź utworzenia podsekretarjatu stanu dla spraw mniejszości została zdementowana, jako chwilowo nieaktualna. W administracji mieliśmy ludzi, którzy są murem między jakąkolwiek akcją polityczną rządu a ludnością naszych ziem.

Tymczasem szerokie i planowe zmiany w administracji i utworzenie specjalnego urzędu, do spraw naszych ziem np. podsekretarjatu stanu, urzędu, który byłby kuźnią dla ustawodawczej przebudowy naszych stosunków, stanowią właśnie dwa wstępne postulaty programowe.

Czemu w Warszawie sprawy te, zdaje się, ani o krok nie posuwają się naprzód? Mamy wrażenie, że na akcji Marszałka Piłsudskiego, był ciężar współpracy tych żywiołów, których zarówno charakter umysłowości, jak i interes klaso-

Powikłania polityczne w Niemczech.

Frakcja demokratyczna odrzuca porozumienie.

BERLIN, 27. I. (Pat.) Po krótkiej naradzie powzięła dziś w pol. frakcja demokratyczna jednomyślną uchwałę, w której odrzuca propozycję wstąpienia do koalicji centrowo-prawicowej.

Również dotychczasowy minister finansów Rzeszy, członek partji demokratycznej dr. Reinholz odmówił przyjęcia teki ministra fachowego w nowym gabinecie.

Jak donoszą z kół parlamentarnych, przewodniczący frakcji demokratycznej dr. Koch przed powzięciem powyższej uchwały miał zażądać od kanclerza zmiany programowych linii wytycznych w punktach odnoszących się do ustawy o szkolnictwie i zachowania polityki traktatowo-handlowej oraz osadniczej. Żądaniu temu kancl. Marx odmówił.

W południe rozpoczęły się między kanclerzem Marxem a przewodniczącym niem. narod. hr. Westarpem narady w sprawie rozdziału tek ministerjalnych w przyszłym rządzie.

Niem. nar. żądają przyznania im 5-ciu portfelii.

Przed utworzeniem gabinetu.

BERLIN, 27. I. (Pat.) W wyniku ostatnio odbytych przez kanclerza Marxa konferencji z przedstawicielami sronnictw, przypuszczalnie rozdział tek w gabinecie niemieckim — zdaniem kół parlamentarnych — przedstawia się jak następuje: Niemiecko-narodowi — 4 teki (sprawy wewnętrzne, sprawiedliwość, rolnictwo i komunikacja), centrum — 4 teki (kanclerz, finanse, praca i terytoria okupowane), niemiecka partja ludowa — 2 teki (sprawy zagraniczne i gospodarstwo).

Tekę ministra poczty otrzymał ma poseł bawarskiej partji ludowej Stingl, tekę ministra Reichswehry — Gessler.

Porozumienia nie osiągnięto.

BERLIN, 27. I. (Pat.) Wobec niemożności osiągnięcia porozumienia w sprawie podziału tek między partje koalicji, rokowania międzyfrakcyjne odłożono do piątku godz. 11-ej przed poł.

Ustalenie komisji ankietowej.

WARSZAWA, 27. I. (Pat.) Dnia 25 b. m. Pan Prezydent Rzeczypospolitej powołał komisję ankietową do badania warunków i kosztów produkcji oraz wymiany w następującym składzie: przewodniczący komisji ankietowej prof. Aleksander Rothert, zastępca przewodniczącego p. Wincenty Jastrzębski, oraz cały szereg przedstawicieli zarówno ze strony kół przemysłowych, jak i rolniczych, producentów rolnych i. d.

Pierwsze posiedzenie komisji ankietowej odbędzie się w gmachu Prezydium Rady Ministrów 29 b. m. o godz. 17-tej. Porządek dzienny obejmie otwarcie prac komisji ankietowej, mianowicie: 1) przemówienie p. wice-premjera, 2) uroczyste przyzreczenie członków komisji ankietowej, 3) odczytanie regulaminu komisji ankietowej. Dekrety o powołaniu zostaną wręczone członkom komisji ankietowej w dniu posiedzenia przez szefa gabinetu prezesa Rady Ministrów.

Protest sowietów w sprawie Besarabji.

MOSKWA, 27. I. (Pat.) Komisarjat spraw zagranicznych ogłasza tekst noty protestacyjnej, którą amb. Kierzenecw wręczył 26 października roku ub. prezydentowi ministrów Mussoliniemu z okazji zawarcia traktatu między Włochami a Rumunją.

Protest Moskwy odnosi się do stanowiska rządu włoskiego w sprawie Besarabji.

Kompromis w sprawie fortyfikacji wschodnio-pruskich.

PARYŻ, 27. I. (Pat.) „Matin” donosi, że międzysojuszniczy komitet wojskowy zaaprobował nieurzędowo projekt układu zawartego w Berlinie w sprawie wywozu i fabrykacji materiałów wojennych produkowanych w Niemczech. Projekt ten będzie musiał być zatwierdzony przez konferencję ambasadorów.

Sprzymierzeńcy kończą pracę nad tekstem układu kompromisowego w sprawie fortyfikacji wschodnio-pruskich. Tekst ten będzie niezwłocznie przedłożony konferencji ambasadorów.

Pangalos wywieziony na Kretę.

ATENY, 27. I. (Pat.) Na podstawie uchwały Rady ministrów, b. dyktator Pangalos został ubiegłej nocy przewieziony na Kretę, gdzie zostanie nadal jako więzień. Ze strony poinformowanej oświadcza, że krok ten należy tłumaczyć tem, że ze strony oficerów przychylnych Pangalosiowi zachodzi obawa usiłowania zwolnienia b. dyktatora i obalenia gabinetu koalicyjnego.

Sympatje Ameryki dla Chin.

WASZYNGTON, 27. I. (Pat.) Sekretarz stanu Kellogg złożył oświadczenie, w którym wyraził sympatje Stanów Zjednoczonych dla przebudzenia się ruchu narodowego w Chinach, oraz podkreślił ścisłą neutralność Stanów Zjednoczonych w stosunku do walczących z sobą obozów chińskich.

Międzynarodowe zawody hockeyowe.

WIEDEŃ, 27. I. (Pat.) Wczoraj odbyło się spotkanie w hockeyu na lodzie między Belgią a Węgrami, zakończone zwycięstwem Belgji 6:0 (2:0).

W dniu dzisiejszym odbyło się spotkanie Niemiec z Węgrami. Niemcy zwyciężyli w stosunku 5:0 (3:0).

O godz. 8 min. 15, rozpoczęła się walka między Polską a Czechosłowacją — rezultat 1:1 (0:1).

Związek zawodowy zakonników.

HANKOU, 27. I. (Pat.) Zakonnicy, zakonnice i księża chińscy utworzyli związek zawodowy i żądają opłat za odmawianie modlitw.

wy sprawie, że pozytywnego załatwienia zagadnień narodowościowych na wschodzie państwa boją się, jak djabeł święconej wody.

B. W.

Dr. D. Olsejko

Choroby uszu, gardła i nosa Jagiellońska 9—3.

Przyjmuje od 9—10 rano.

W Lecznicy Litewskiej (Wileńska 28.) od 1—3 popoł. W. P. Z.

Odprawa Inspektorów Armji.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

P. Prezes Rady Ministrów, Piłsudski, przewodniczył wczoraj w odprawie inspektorów armji w osobach generałów: Żeligowskiego, Rydza Smigłego, Orlicz Dreznera, Skierskiego i Bukackiego.

Odpowiedź na memoriał prof. Kemmerera.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Dziś udają się do Stanów Zjednoczonych delegaci rządu polskiego w osobach wiceprezesa Banku Polskiego p. Młynarskiego i profesora Krzyżanowskiego celem wręczenia odpowiedzi rządu polskiego na memoriał prof. Kemmerera.

Delegaci zatrzymają się po drodze w Paryżu i Londynie celem nawiązania kontaktu z tamtejszemi organizacjami finansowemi. W tej podróży delegatom będzie towarzyszył p. Wojtkiewicz.

Pobyty ich w Stanach Zjednoczonych potrwa 2 miesiące.

Przyjazd posła Łukasiewicza.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Dziś przybywa na kilkodniowy pobyt w Warszawie p. Łukasiewicz, poseł Polski na Łotwę. Przyjazd jego ma związek z rokowaniami handlowymi pomiędzy Polską a Łotwą.

Posiedzenie komisji ankietowej.

(Tel. od wł. koresp. z Warszawy).

W nadchodzącą sobotę odbędzie się pierwsze posiedzenie komisji ankietowej pod przewodnictwem prof. Rockforta.

Wyjazd W.-premiera Bartla do Katowic.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Wice-Premjer Bartel wyjeżdża w sobotę wieczorem z wice-ministrem Kwiatkowskim do Katowic celem odbycia konferencji z tamtejszemi sferami.

Ulgowe paszporty zagraniczne.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

W związku z ostatnio wydanym przez Min. Skarbu w porozumieniu z M. S. Wewn., za osoby niezamężne, uprawnione do ubiegania się o ulgowe paszporty zagraniczne w sprawach kuracyjnych oraz rodzinnych, należy uważać takie, których dochód nie przewyższa kwoty 7200 (dla samotnych), oraz dla rodzin 9600 zł. rocznie, ew. posiadające majątek, ustalony przez władze skarbowe do wymiaru podatku majątkowego, wartość którego przewyższa 30.000 zł.

Prymas Hlond u min. oświaty.

WARSZAWA, 27. I. (Pat.) Ksiądz prymas Hlond złożył dziś w dniu 27 stycznia o godz. 11-ej przed południem wizytę p. ministrowi wyznań religijnych i oświecenia publicznego d-rowi Gustawowi Dobruckiemu.

Polacy w międzynarodowym instytucie statystycznym.

WARSZAWA, 27. I. (Pat.) Podczas ostatnich wyborów do międzynarodowego instytucie statystycznego w Hadze zostali wybrani z ramienia Polski na członków rzeczywistych: p. Zygmunt Limanowski, profesor zwyczajny wyższej szkoły handlowej w Warszawie, nacelnik wydziału statystycznego m. stołecznego Warszawy, dr Jan Piekałkiewicz, nacelnik wydziału w Głównym Urzędzie Statystycznym, wykładający statystykę na uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie i w wyższej szkole nauk politycznych w Warszawie, oraz p. Liebmann Hersz, profesor uniwersytetu w Genewie. Dotychczas reprezentował Polskę w instytucie jedynie dr. Józef Buzek, dyrektor Głównego Urzędu Statystycznego.

Z ZAGRANICY.

Konsternacja nacionalistów niemieckich.

BERLIN, 27. I. (Pat.) Fakt ogłoszenia nieoficjalnego tekstu wytycznych programu kanclerza Marxa wywołał w obozie niemieckonarodowym konsternację. Jak utrzymuje Berliner Tageblatt niemiecko-narodowi mieli się domagać, aby ogłoszenie linii wytycznych nastąpiło dopiero po ostatecznym zatwierdzeniu spraw personalnych nowego rządu i złożeniu przez nich oświadczenia w Reichstagu, obawiając się, że przedwczesne ogłoszenie wytycznych może wywołać protest w kołach wyborczych i zaszkodzić partji niemieckonarodowej przy wyborach w Turynji.

Z całej Polski.

Proces szpiegowski.

KATOWICE, 27. I. (Pat.) Dziś o godz. 12-tej w połud. rozpoczęła się rozprawa przed tut. Sądem Okręgowym karnym przeciwko Pawłowi Kurzydymie, aresztowanemu 22 grudnia 1926 r. w Katowicach.

Akt oskarżenia zarzuka obwinionemu zbrodnię zdrady z art. 43 i 92 ustawy karnej. Kurzydyma zamierzał dostarczyć obcemu państwu dokumenty odnoszące się do powstania śląskiego. Na wniosek prokuratora i obrońcy przydzielonego z urzędu Kurzydymie, sąd zarządził ze względu na bezpieczeństwo Państwa tajność rozpraw na czas przesłuchiwania oskarżonego i zeznań rzeczoznawców.

Sąd zezwolił na obecność na rozprawie tylko przedstawicielowi M-stwa Spraw Zagranicznych, osób należących do oddziału II Sztabu Gen. oraz wszystkim osobom, które pełnią funkcje sędziów i prokuratorów.

W ciągu rozprawy przeciw Kurzydymie, zeznawał szereg świadków. Z ich zeznań, obciążających oskarżonego wynika, że członek górnośląskiej komisji mieszanej, dr. Łukaszek obiecał Kurzydymie 50.000 dolarów za dostarczenie dokumentów, odnoszących się do powstania górnośląskiego, a mających na celu — jak twierdził Łukaszek — skompromitowanie rządu polskiego przed opinią całego świata. Świadkowie zeznali inne jeszcze szczegóły o kompromitującym d-ra Łukaszkę stosunku do Kurzydymy.

Prokurator żądał dla Kurzydymy 3-let ciężkiego więzienia za to, że oskarżony działał z całą świadomością, w chęci zaszkodzenia Polsce, usiłując zdradzić państwu tajemnice polityczne. Trybunał wydał wyrok, skazując Kurzydymę za zbrodnię z § 43 i 92 ustawy karnej na półtora roku twierdzy i zapłacenie kosztów sądowych.

Wymiana więźniów politycznych między Polską a Litwą.

Na zasadzie umowy, zawartej w Genewie dnia 15 grudnia ub. r. pomiędzy Czerwonym Krzyżem polskim i litewskim, w najbliższym czasie dokonana będzie serjami wymiana więźniów politycznych pomiędzy Polską a Litwą. Pierwsza wymiana 6 więźniów ze strony Polski na tyłu ze strony litewskiej odbędzie się dnia 3 lutego b. r. na terenie w pobliżu stacji granicznej Orany.

Spisek na życie gen. Bałachowicza.

Prasa donosi, że gen. Bałachowicz, zamieszkały obecnie w Białowieży, zawiadomił policję, iż „hurtki” szykują na niego zamach. Policja aresztowała 6 osób.

Wśród aresztowanych znajduje się niejaki Pisarewicz, główny inicjator zamachu na gen. Bałachowicza. Pisarewicz był w ostatnich czasach nielegalnie w Rosji sow., skąd wrócił z instrukcjami Kominternu.

Dalsze śledztwo w sprawie zamachu na życie generała prowadzi komendant policji pow. w Bielsku, kom. Borzycki.

Życie białoruskie.

Towarzystwo Szkoły Białoruskiej.

Korzystając z uprzejmości p. inż. Antoniego Trepki wice-prezesa T. S. B. i panny Nadziej Kalada, współpracownicy Zarządu Głównego T. S. B., mogliśmy zdobyć dane świadczące o szybkim rozwoju instytucji i o dużej pracy, dokonanej w ciągu paroletniego okresu egzystencji.

Towarzystwo Szkoły Białoruskiej istnieje od 1921 r. Terenem działalności początkowo była tylko Wileńszczyzna i dopiero znacznie później zaszła konieczność rozszerzenia pracy na pozostałe województwa wschodnie.

Wobec szybkiego rozrostu ilości kół prowincjonalnych i trudności związanych z kierownictwem temi kółami ze zbyt oddalonego Wilna, miejsca siedziby Zarządu Głównego, zostały powołane do życia zarządy okręgowe. Dziś T. S. B. posiada następujące okręgi: Nowogródek, Grodno, Wilejka pow., Mir i Głębokie. Zarządy Okręgowe powstają w miarę rozrostu kół prowincjonalnych.

Zarządy Okręgowe w stosunku do Centrali w Wilnie korzystają z daleko posuniętej autonomii i tylko ogólny kierunek pracy w Kółach jest nadawany przez Zarząd Główny w Wilnie.

Ogólna ilość kół do chwili ostatnich arezowań daje w sumie 304, rozdzielone pomiędzy poszczególne Okręgi w sposób następujący:

Grodno	kół 28	członków 630
Nowogródek	„ 32	„ 810
Mir	„ 26	„ 498
Głębokie	„ 17	„ 314
Wilejka pow.	„ 20	„ 500
Kosów	„ 51	„ 1360
Wileńszczyz.	„ 69	„ 1617

Pozostałe koła są luźno porozrzucone w innych powiatach.

Towarzystwo Szkoły Białoruskiej jest instytucją kulturalno-oświatową i ściśle apolityczną. Apolityczność ta daje możliwość członkom rozmaitych partii politycznych współpracować na polu kulturalnym. Wobec dużego rozbieżności społeczeństwa białoruskiego na zwalczające się wzajemnie partie, apolityczność jest warunkiem sine qua

Białoruski Bank Spółdzielczy a sprawa Hramady.

Otrzymujemy następujący komunikat:

„Wobec szerzenia przez poszczególne organy prasy polskiej niezgodnych z prawdą wiadomości o rzekomo występnej działalności Białoruskiego Banku Spółdzielczego w Wilnie, Rada Nadzorcza Banku podaje do wiadomości publicznej poniższe sprostowanie:

1) nieprawdą jest, iż Białoruski Bank Spółdzielczy został założony przez Białoruską Włosc.-Rob. Hramadę, — albowiem statut Banku zatwierdony został w lutym roku 1925, „Hramada” zaś powstała po rozłamie Białoruskiego Klubu Sejmowego, który nastąpił w końcu roku 1925;

2) nieprawdą jest, iż Bank udzielał pożyczek bezzwrotnych;

3) nieprawdą jest, iż Bank udzielał w ogóle jakichkolwiek pożyczek bezprocentowych;

4) nieprawdą jest, iż Bank przy udzielaniu pożyczek kierował się jakimiś bądź względami politycznymi;

5) nieprawdą jest, iż Bank finansował jakąkolwiek akcję polityczną, lub iż została ujawniona rola jego w pracy komunistycznej.

Rada Nadzorcza niniejszem stwierdza, iż kapitały Banku powstały li tylko drogą składek udziałowców, których liczba przewyższa 900, i drogą lokaty wkładów osób prywatnych i instytucji społecznych, oraz iż suma obrotu na rachunku bieżącym Białor. Wł.-Rob.

Zakopane w zimie.

Kaprysy pogody. — Zakopane się rozrasta. Karnawał na śniegu i posadze.

(Korespondencja własna „Kurjera Wileńskiego”).

Po wyjątkowo pogodnych świątach Bożego Narodzenia, które ściągnęły w bieżącym sezonie do Zakopanego jeszcze większą niż za lat ubiegłych ilość rozbawionych gości z kilku członkami rządu na czele, przyszedł w połowie stycznia nieoczekiwany w tym czasie wiatr halny, którego nieodzownym następstwem były tygodnie przeszło trwające odwilże i niepogody. To też, gdy w Wilnie, dygotający z zimna mieszkańcy z utęsknieniem wyglądali chwili kiedy rtec baro-

non pracy w kółach. Obok pogadanek kulturalno-oświatowych i gospodarczych kół urządzają dość często przedstawienia amatorskie, czasami nawet poza terenem wsi. Niektóre koła posiadają własne biblioteczki-wypożyczalnie książek, zaś przy każdym jest urzędzone dostarczanie książek i ich sprzedaż. Obok tego zostały uruchomione księgarnie w Wilejce powiat. i Kłeczk. Projektowane jest założenie dalszych w Nowogródku i Pruzanie.

Kierownictwo poszczególnych kół spoczywa w ręku inteligencji wiejskiej, przytem w dużym stopniu byłych nauczycieli ludowych.

Fundusze Towarzystwa Szkoły Białoruskiej są skromne. Składają się na nie w głównej mierze składki członkowskie i ofiary. Składka jest zbyt wysoka, wynosi od 50 gr. do 1 zł. 50 gr. miesięcznie. Pomimo to wpłaty z tego źródła wpływają do centrali regularnie. Podział sum, uzyskanych ze składek, 1/4 zostaje przekazana do Centrali, 1/4 do Zarządu Okręgowego, pozostała 1/2 pozostaje w kole. Obok tego koła z własnej inicjatywy urządzają imprezy dochodowe, jak naprz. przedstawienia teatralne i t. d.

Jeśli chodzi o stosunek władz do pracy T. S. B., to bywa rozmaicie. Władze szkolne są usposobione na ogół bardzo nieprzychylnie. Tem się też tłumaczy, że dotychczas niema ani jednej szkoły początkowej.

Co do stosunku władz administracyjnych, to w większości powiatów są stawiane duże trudności. Tem się też tłumaczy, że ogromna większość kół istnieje jako nielegalne. Np. w powiecie Slonimskim dotychczas ani jedno koło nie zostało zalegalizowane. Odrotnie w powiecie Kossowskiem rzecz przedstawia się całkiem inaczej.

W sprawie trudności, robionych Towarzystwu przez władze szkolne, została wystosowana memoriał do Marszałka Piłsudskiego.

Na uwagę zasługuje fakt, że wśród Białorusinów-katolików praca Towarzystwa Szkoły Białoruskiej postępuje znacznie powolniej.

Hramady za cały czas istnienia takowej wynosiła około 9.000 złot., saldo zaś na dzień dzisiejszy wynosi 36 zł.

Wobec tego, iż podawanie w prasie niezgodnych z prawdą wiadomości o działalności Biał. Banku Spółdzielczego naraża poważnie na szwank interesy tej jedynej na całą Rzeczpospolitą białoruskiej instytucji finansowej, — Rada Nadzorcza będzie pociągała do odpowiedzialności sądowej te pisma, które nie naprawią wyrządzonej niesusznicy Bankowi krzywdy*.

Ant. Trepka, wice-prezes Rady Nadzorczej Białoruskiego Banku Kooperacyjnego w Wilnie.

M. Marciniak, sekretarz Rady Nadz. Biał. B. K. w Wilnie.

Wpływy w I-ej dekadzie stycznia.

(Tel. od wł. kor. z Warszawy).

Tymczasowe zestawienie wpływów z danin publicznych i monopoli państwowych za I-ą dekadę stycznia b. r. wykazuje ustalenie wpływu gotówki do kas skarbowych. Wpływ w dwóch pierwszych dekadach stycznia b. r. wyniósł 100.300.000 zł. Należy zaznaczyć, że identyczna dekada stycznia w 1926 r. przyniosła 60,9 miliona zł., a w 1925 r. 69 mil. zł.

Pamiętajcie o głodnych dzieciach!

metru przekroczy 10° mrozu wwyż, liczni goście, przybyli w Tatry na sezon zimowy, wśród których zauważyć można stałych bywalców Zakopanego, jak Kornela Makuszyńskiego i zdolnego karykaturzystę Z. Czermańskiego, z rozpaczą brodzili po błotnistych Krupówkach, obserwując, jak z dnia na dzień ubywało śniegu na południowych zboczach Gubałówki, świecące coraz to większymi czarnymi łysinami.

A martwić się było komu, bo ruch sezonowy wre w Zakopanem w całej pełni. W pensjonatach należy zamawiać pokój na tydzień i więcej naprzód, a w bardziej lubianych przez publiczność lub modnych hotelach i pensjonatach wcale miejsca znaleźć nie można.

Do tych ostatnich, obok paru zeszłorocznych nowości, jak „Rოდowid”, „Oaza” i t. p., przybył w

Sejm i Rząd.

(Telefonem od własnego korespondenta z Warszawy).

Wrażenia.

Izba sejmowa zakończyła wczoraj debaty ogólne nad projektem budżetowym na rok 1927 — 28, poczem przystąpiła do dyskusji szczegółowej. Debata ogólna nie przynosiła ciekawszych punktów, za wyjątkiem wystąpienia posła Cwiakowskiego przedstawiciela Włocławskiej Organizacji Monarchistycznej. Agitacyjna mowa tego posła wywołała replikę ze strony marsz. Rataja, który zwrócił uwagę pos. Cwiakowskiego, aby nie zapominał, iż ew. przebudowa obecnego ustroju państwowego musi być traktowana w ramionach sejmowej uchwały. Cwiakowski musiał złożyć odnośną enuncjację w myśl opinii marszałka Rataja.

W dyskusji szczegółowej omawiano budżet Prezydenta Rzpłtej, Sejmu i Senatu, oraz częściowo MSZ.

Komunizujący członek NPChł., pos. Ballin wniósł demagogiczny

wniosek o zmniejszenie wynagrodzenia posłów i senatorów o połowę. Rzecz dziwna, że również i monarchista Cwiakowski w swych rozważaniach, dotyczących sejmowładztwa, doszedł do identycznego wniosku co i Ballin.

Przy rozpatrywaniu budżetu MSZagr. zachodzi również pewne nieporozumienie. Niektórzy posłowie bowiem domagają się zmniejszenia funduszu dyspozycyjnego MSZ, a równocześnie domagają się, by MSZ rozwinęło wyteżoną działalność propagandową i dyplomatyczną na arenie międzynarodowej, jest to tembardziej wskazane, iż ostatnio horyzont polityczny w Europie zaciemnia się i wymaga wzmoczonej czujności z naszej strony. Zmniejszenie środków pieniężnych dla tego samego ministerstwa zachodzi wskutek wyższej mądrości posłów. W tej sprawie ma jutro przemawiać p. wice-premier Bartel, który ma się domagać utrzymania pierwotnych sum.

Posiedzenie Sejmu.

313-te posiedzenie Sejmu. Izba przystąpiła do dalszej dyskusji budżetowej.

Komuniści przeciwko.

Pierwszy zabrał głos poseł Warszawski (Kom.), który oświadczył, że jego stronnictwo odrzuca budżet rządu faszystowskiego.

Chadecja za.

Pos. Bitner (Ch. D) uważa, że nie weszliśmy jeszcze w okres stabilizacji stosunków. Budżet nasz jest wysoki z punktu widzenia możliwości płatniczej ludności. Mówca zwraca specjalną uwagę na wysokość funduszy dyspozycyjnych w budżecie, które wynoszą w tym roku łącznie 20 milionów złotych, gdy tymczasem w roku ub. było zaledwie 12 mil. Mówca ubolewa, że niewiadomo jako są właściwie zamierzenia obecnego rządu. Tymczasem chmury gromadzą się nad Polską. Jedynie współdziałanie rządu z narodem i wielki entuzjazm całego społeczeństwa może nas uratować. W dalszym ciągu mówca uskarża się na szereg bezprawnych — zdaniem mówcy — czynów rządu, dodając, że Sejm dał rządowi „amnestję”, jak wyraził się wice-premier, chciałby przynajmniej zgody i współdziałania z rządem i potrzebuje odpowiedzi i wyjaśnień. Stronnictwo mówcy głosować będzie za budżetem jako państwową koniecznością.

Ukraińcy niezdecydowani.

Pos. Wasyńczuk (Ukr.). Oświadczając, że kwestia ukraińska w Polsce jest tylko częścią wschodnio-europejskiego zagadnienia — ukraińskiego należy ją załatwić drogą pokojową.

Pos. Jasiński (Kl. Kat. Lud.) w imieniu sejmowego klubu oświadcza, że udzieli rządowi swego poparcia tak dla konieczności państwowej jak i w dalszym dążeniu do naprawy, domaga się natomiast długotrwałych i niskoprocentowych kredytów dla ludności małopolskiej i bezrolnej.

NPR. nie ma zaufania do rządu.

Pos. Michalak (NPR) zarzuca rządowi, że po przewrocie majowym nie poszedł drogą śmiałego i konsekwentnego postępowania lecz drogą najmniejszego oporu i oportunistu. Przewrót skierowany przeciwko prawicy w praktyce zwrócił się przeciwko demokracji i wzmógł żywioły zachowawcze. Zwrótnoważenie budżetu zawdzięcza się płacom pracownikom nie podwyższonym w stosunku do drożyzny. Budżet nie

przewiduje większych zasilków dla bezrobotnych, co jest miarą lekceważenia klasy robotniczej, NPR. ustosunkowuje się rzeczowo do budżetu jako do konieczności państwowej, nie ma jednak zaufania do rządu i jego polityki.

Na tem obrady przerwane do godziny 3-ej min. 30 po peł.

Stanowisko Hramady.

Po przerwaniu przemawiał pos. Sobolewski w imieniu włocławsko-robotniczej białoruskiej Hramady. Mówca zatakował ostro rząd za ostatnie arezowania, które wymierzone były rzekomo przeciwko najpotężniejszej organizacji ludu białoruskiego. Z powodu tych arezowań mówca nie ma zaufania do rządu.

Poseł ksiądz Okoń (Chł. P. Rad.) zwraca główną uwagę na sprawę reformy rolnej i domaga się przeznaczenia w budżecie na ten cel co najmniej 200.000.000 złotych rocznie. Dalej zarzuca rządowi załamanie się jego linii politycznej przez nawiązanie kontaktu z grupami konserwatywnymi. Ma on uznanie dla działalności ministra spraw wewnętrznych oraz ministra spraw zagranicznych. Ufając prezesowi Rady Ministrów, wierzy w poprawę stosunków, wobec czego oświadcza się za budżetem.

Pochwały dla ministra sprawiedliwości.

Pos. Cwiakowski (Monar.) dopatruje się kryzysu ustroju republikańskiego w Polsce. Jedyny ratunek widzi w odwołaniu się w drodze plebiscytu do narodu, przyczem wierzy, że naród opowie się za monarchją i stawia poprawki, które — jak oświadcza — są wyrazem braku zaufania do ustroju sejmowładczego. Następnie wyraża uznanie ministrowi sprawiedliwości za energiczne zwalczanie wrogów Państwa.

Ostatni w dyskusji ogólnej przemawiał pos. ks. Ilkow. Mówca uskarżał się na brak programu ze strony rządów polskich w kwestii ukraińskiej.

Z kolei Sejm przystąpił do dyskusji szczegółowej. Część pierwszą budżetu, dotyczącą Prezydenta Rzeczypospolitej zreferował poseł Sliwiński (Str. Chł.).

Stanowisko PPS. ZLN i Koła Żyd.

Następnie pos. Pączek (PPS) zreferował część drugą budżetu, traktującą o Sejmie i Senacie.

W dyskusji zabrał głos znów pos. Ballin, wnosząc o zmniejszenie diet posłów i senatorów do

po połowy, t. zn. o zredukowanie odpowiedniej sumy preliminarza o 3 mil. zł.

W dalszym ciągu posiedzenia referat o budżecie M-stwa Spraw Zagranicznych wygłosił pos. Dąbski (Str. Chł.).

W dyskusji pos. Niedziałkowski (PPS) wnosi o przywrócenie skreślonej przez komisję sejmową pozycji 160.000 zł. na uposażenie stałego delegata przy Lidze Narodów, motywując to koniecznością obrony interesów Polski w tej instytucji.

Następny mówca poseł Seyda (ZLN) stwierdza, że stronnictwo jego uniezależnia swe stanowisko w stosunku do ministra spraw zagranicznych od stanowiska względem całego rządu.

Mówiąc o właściwej działalności M-stwa Spraw Zagranicznych, pos. Seyda dowodzi, że dotychczasowa nasza polityka rozczuwała Niemców. Niemcy chcą cały spór o twardzie zlikwidować przed 31 b. m. aby tej sprawie nie wznawiać na terenie Ligi Narodów.

Co do stosunków z Sowietami, pos. Seyda zauważa, że Polska łamiąc bezwzględnie robotę wyrotową u siebie może tylko ubolewać, że sowiety wnoszą do nas destrukcję uniemożliwiając nam normalne stosunki gospodarcze z nimi.

Następny mówca pos. Bobek (Piast) stwierdza, że nasuwa mu się szereg wątpliwości dotyczących braku konsekwentnie przeprowadzonej w budżecie zasady oszczędności, niedostatecznego rozwinięcia propagandy zagranicznej oraz nieodpowiedniej polityki traktatowej.

Pos. Reich (koło Żyd.) mówiąc o działalności M-stwa Spraw Zagr. stwierdza, że dobrze było, iż Polska nie dała się wyprowadzić z równowagi, kiedy kotłowało się na Litwie. Wobec sowietów Polska powinna się starać o rozwój normalnych stosunków gospodarczych.

Zakończenie dyskusji.

Po tem przemówieniu przewodniczący wice-marszałek Poniatowski oświadczył, że dyskusji nad działem M-stwa Spraw Zagr. nie zamyka lecz odracza, gdyż jutro ma zabrać głos przedstawiciel rządu.

Następne posiedzenie jutro o g. 11-ej rano.

W senackiej komisji budżetowej.

Senacka komisja skarbowo-budżetowa kontynuowała dziś przed południem dyskusję szczegółową nad budżetem M-stwa Rolnictwa.

Referent sen. Janta-Polczyński (Ch.N) wniósł o podwyższenie pozycji na zorganizowanie rybołówstwa morskiego o 200.000 zł. Omawiając gospodarke w lasach państwowych, referent stwierdził wzrost dochodów.

W toku dyskusji zgłoszono szereg rezolucji, między innymi zrywających rząd do przeciwdziałania reglamentacji produkcji i zbytu przetworów rolnych, zaprowadzenia niższych szkół rolniczych przedewszystkiem do przygotowania samodzielnych gospodarzy wiejskich oraz do uwzględnienia wykładów rolnych w szkołach powszechnych i seminarjach nauczycielskich, do zjednoczenia administracji wszystkimi lasami państwowymi będącymi w zarządzie różnych ministerstw w rękach m-stwa rolnictwa, wreszcie do nabywania koni wojskowych wprost od producentów.

Na tem dyskusję wyczerpano. Po południu komisja przystąpi do rozpatrywania budżetu m-stwa wyznań religijnych i oświecenia publicznego.

W Sejmowej Komisji Budżetowej.

WARSZAWA, 27.1 (Pat.) Senacka komisja skarbowo-budżetowa na południowym posiedzeniu

prowadziła dyskusja ogólną nad budżetem M-stwa W. R. i O. P. Sprawozdanie przedłożył sen. Thullie (Ch. D) kładąc nacisk na potrzebie ustaw normujących ustrój szkolny.

Następnie przemawiał sen. Rubinsztajn (Koło Żyd.) domagając się między innymi uchlenia autonomii szkół wyższych ze względu na stosowanie przez nie numerus clausus.

Dalej przemawiali: sen. Godlewski (ZLN), sen. Kopicński (PPS), krytykując ostatnie rozporządzenie Ministra Oświaty, wprowadzające przymus praktyk religijnych dla młodzieży szkolnej, sen. Kaniowski (Piast), sen. Woźnicki (Wyzw.) sen. Pasternak (Ukr.), sen. Błyszczkowski (Piast), sen. Sześciński (ZLN), sen. Kasperowicz (Bezpart.) oraz sen. ks. Bolt (ZLN).

W zakończeniu na wszystkie zarzuty, wysunięte podczas dyskusji odpowiadał referent, poczem dyskusję szczegółową komisja odroczyła do jutra.

Min. Dobrucki o reformie szkolnictwa.

W czasie dyskusji dzisiejszej komisji skarbowo-budżetowej Senatu nad budżetem Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, p. minister Dobrucki złożył następujące wyjaśnienie w sprawie przygotowań do reformy ustroju szkolnictwa:

Wobec ustawy o 7-letniej nauce szkolnej przez cały czas budowania państwa naszego przygotowywano i przygotowuje się nadal 7-klasową szkołę powszechną. Rozbudowała się ona tak szybko, że dziś mamy około 1.900 szkół 7-klasowych zupełnie już wybudowanych umieszczonych po całym obszarze państwa, ale w sposób taki, że 1/3 znajduje się w wsiach.

Mylne są wiadomości, jakoby ktokolwiek zamierzał przekształcenie tego dokonać w sposób rewolucyjny — jednym pociągnięciem piora złączyć szkołę z szkołą średnią.

Szkolnictwo całe ujęte być musi jako jeden stęp w budowie państwowej. W przebiegu rozwoju umysłowego dziecka musi się utworzyć cały szereg punktów takich z którychby to dziecko odpowiednio do swoich potrzeb umysłowych i odpowiednio do warunków swego otoczenia i do zapotrzebowania w społeczeństwie z tej szkoły powszechnej odchodzić mogło do najrozmaitszych zawodów.

Jako takie punkty zwrotne przyjęto najpierw ukończenie szkoły powszechnej, dalej ukończenie pewnego kursu jeszcze nieokreślonego lecz mniej więcej 3 lub 4-letniego dalszego i dopiero potem przejście na uniwersytet.

Teraz kończy się akcja przygotowawcza w M-stwie i ustala się tezy. Potem zainteresowane sfery nauczycielstwa zostaną powołane do wyrażenia opinii i odbędzie się także ogólniejsza ankieta.

Rozprawa przeciwko Lindemu.

(Tel. od własn. koresp. z Warsz.)

W warszawskim sądzie okręgowym odbędzie się wkrótce sprawa przeciwko Marianowi Lindemu, bratu Huberta Lindego, o sfalszowanie podpisów swego brata. Na mocy tego fałszerstwa Marian Linde uzyskał pożyczkę w Banku Angielskim.

Samobójstwo po wyroku.

POZNAŃ, 27.1 (Pat.) Dzienniki donoszą, że skazany dziś przez Sąd Okręgowy karny w Poznaniu na 2 lata więzienia za kradzież Marian Sieg rzucił się po ogłoszeniu wyroku z okna 2-go piętra gmachu sądowego na bruk podwórza i ze słabymi oznakami życia został odwieziony do szpitala.

Lecz nie tylko sporty wabią do Zakopanego gości zimowych. Znaczące części przybyszów wystarczą atrakcje licznych i przepięknych zawsze w Zakopanem dancinów, Trzaska, Tatrzańska, Karpowicz, Bristol współzawodniczą dzielnie w tym względzie o lepsze i biorą się na rozmaite więcej i mniej oryginalne sposoby, aby publiczność do siebie zwać. Tak więc w Bristolu mamy co sobotę „wieczory tafucujące”, gdzie można dokonać przeglądu hig lifu zakopiańskiego i najwspanialszych toalet. Niewyczerpany zaś w pomysłowości Trzaska wprowadził u siebie niebywałą dotąd na dancinogach sensację, bo za wody szermiercze na prawdziwe rapiry i floretty, urządzone przy współdziałaniu Lwowskiego T-wa Szermierczego.

Gr.

kopaniem, niepodobna pominąć wspaniałego na wielką skalę zakrojonego pensjonatu „Lwówianka” zbudowanego ostatniego lata przy cudownej drodze do Olczy o 100 m. ponad Zakopanem i o parę kilometrów od centrum tegoż oddalonego.

Nie będę tu wspominał ostatniem słowie techniki budowlanej która stanowi ogromne Sanatorium Z-ku Nauczycieli Szkół Powszechnych, a które, jako czynne już blisko od roku nie należy do nowości sezonu, a przytem wymagałoby obszerniejszego miejsca do omówienia doskonałego urządzenia tego zakładu i oddania hołdu świetnej organizacji nauczycielstwa, które w tak krótkim czasie zdołało wystawić rzecz tak monumentalną.

Ale wróćmy do naszych nowych modnych lokali. Za modę trzeba stono płacić. To też ceny za mie-

Życie gospodarcze.

Kwestja taryf kolejowych na przewóz drzewa.

(Referat inż. Kroszka na zjeździe przemysłowców drzewnych w Warszawie).

II.

W kwestji taryf na poszczególne materiały, należy zwrócić uwagę, iż taryfy normalne posiadają zastosowanie nader ograniczone, przeważnie dla importu z zagranicy, natomiast ogromna większość przewozów odbywa się podług ulgowych taryf wyjątkowych.

Niestety jednak przy istniejącej po ostatniej podwyżce stawce pomienione taryfy ulgowe również nie mogą zadośćuczynić potrzebom racjonalnej gospodarki drzewnej. O ile nawet ogólne podniesienie taryf kolejowych, jako motywowa-

ne względami ogólnopolskimi, jest koniecznością, — to jednakże stosowanie jego do wszystkich towarów, bez analizy koniunktury handlowych, musi dać skutki katastrofalne.

Nie powinniśmy zapominać, że rynek drzewny posiada tę szczególną cechę, iż podniesienie ceny kosztu własnego nie może być przelożone na nabywcę i obciąża ono wyłącznie polskiego wytwórcę i sprzedawcę.

Ceny rynku światowego drzewnego są całkowicie niezależne od cen wewnętrznych polskich. Na kształtowanie tych cen mamy wpływ nieznaczny, tembardziej, że posiadamy silnych konkurentów w państwach północnych: Francji, Szwecji oraz Rosji. A więc każda podwyżka taryfy odbija się tylko na interesach eksportu polskiego.

Jako rażący przykład możemy przytoczyć fakt, że wzrost frachtów morskich o 120 proc. w jesieni roku ubiegłego pociągnął za sobą jednocześnie zniżkę cen franco Gdańsk, t. j. innymi słowy — zwykłe frachtów morskich opłacił nie odbiorca zagraniczny, gdyż ceny na rynku światowym nie wzrosły, ale tylko eksporter polski.

W ten sposób ostatnie podnie-

szenie taryfy spowodowało w skutku swoim dla całego szeregu towarów skasowanie zysku eksportowego, co jest oczywiście równoznacznym z usunięciem wszelkiego zainteresowania w kierunku dalszego prowadzenia eksportu.

Przytoczmy dla przykładu kalkulację jednego z najważniejszych materiałów eksportowych — papierówki, której w r. 1925 wywieziono 690.000 ton z przeciętnym przebiegiem 330 kilometrów.

Przy rażskromniejszej kalkulacji okazuje się, że koszt 1 mtr. w dolarach są:
Las na pniu 1—
Ciecie —25
Wózka na przestrzeni 10 km. —60
Administracja —10
Podatki, świadczenia —10
Załadowanie —05

Zysk eksploatatora 210
Cena loco wagon 220

Fracht na 330 kilom. (kl. IX) za 15 ton z wydatkami stacyjnymi, na Agencję Celną i t. d., stanowi 160 zł., czyli za 1 mtr. — 5.30 zł., co równa się dol. 0.60 (przy bliższych odległościach stosownie podnosi się cena drzewa na pniu). A więc własny koszt eksportera franco niemiecka granica wynosi dol. 2.80 za 1 mtr. Tymczasem cena papierówki franco granica jest również dol. 2.80.

Wobec tego, że przy kalkulacji wszystkie ceny, a w szczególności wartość lasu na pniu, są wzięte minimalne, — okazało się, iż dwie ostatnie podwyżki taryfy pochłonięły całkowicie zysk eksportera, lecz nie mogły pociągnąć za sobą podniesienia ceny.

Podobny obraz przedstawia się przy kalkulacji całego szeregu innych materiałów leśnych.
(D. c. n.)

KRONIKA MIEJSCOWA.

W sprawie ulg przy odpłacaniu zaliczek na poczet podatku przemysłowego.

Wileński Związek Kupców Żydowskich zwrócił się do Centrali Związku Kupców w Warszawie w sprawie uregulowania kwestji zaliczek na podatek przemysłowy.

Izby Skarbowe i Urzędy Skarbowe mają upoważnienie do umarzania i odraczenia podatków do pewnych kwot.

Oprócz tego okólnikiem Nr. 167 z dnia 2-go lipca 1926 roku, naczelnicy urzędów skarbowych zostali upoważnieni do obniżania zaliczek na poczet podatku przemysłowego w wypadku zmniejszenia się obrotów.

Nie wydano jednak dotychczas żadnego upoważnienia dla Izby Skarbowej Urzędów Skarbowych co do odroczenia i rozkładania na raty zaliczek na podatek przemysłowy. Odwrotnie, istnieje zarządzenie Ministerstwa, zabraniające udzielania ulg przy opłacie zaliczek.

Opłata zaliczek jest jednak obecnie największym ciężarem podatkowym, tembardziej, że zaliczka jest zwykłym podatkiem i nieopłaconą w terminie staje się zaległością. To też słusznym jest według zdania związku kupców domagać się, aby upoważnienia odraczenia i rozkładania na raty podatków w wypadkach ciężkiego stanu materialnego płatnika — byłoby rozciągnięta również na zaliczki podatku przemysłowego.

Wobec powyższego Związek Kupców Żydowskich prosi Centralę o poczynienie odpowiednich kroków w tej sprawie w Min. Skarbu.

KRONIKA KRAJOWA.

W sprawie licytacji drzewostanów majątku Bereźno.

Stowarzyszenie Przemysłowców Kupców Drzewnych Państwa Polskiego zwróciło się do Ministerstwa Reform Rolnych z prośbą o zarządzenie zbadania wyników przeprowadzonej dnia 15-go grudnia 1926 r. przez Państwowy Bank Rolny licytacji drzewostanów majątku Bereźno.

Ministerstwo Reform Rolnych komunikuje na podstawie wyjaśnień Państwowego Banku Rolnego oraz fachowej opinji Dyrektora Warszawskiej Dyrekcji Lasów Państwowych p. A. Loreta, iż przetarg przeprowadzony został całkowicie prawidłowo i zatwierdzenie tej sprawy nie może być kwestjonowane.

Możliwość ulg indywidualnych w podatku majątkowym.

Podczas jednej z konferencji przedstawicieli kupiectwa łódzkiego z ministrem skarbu p. Czechowiczem wysunęli reprezentanci stowarzyszeń kupieckich miasta Łodzi konieczność poddania powtórnej rewizji załatwionego negatywnie odwołania od wymiaru podatku majątkowego. Konieczność tę motywowano tem, że wiele osób, które w dniu 1-go lipca 1923 roku posiadały majątek, odpowiadający normie saacunkowej, obecnie zubożawszy nie jest w stanie zapłacić wymierzonego im podatku majątkowego. Sprawa ta znajduje się na dobrej drodze, ponieważ ministerstwo skarbu zawiadomiło organizację kupiecką, że każdy zubożały kupiec, posiadający odpowiednie poświadczenia związków kupieckich, może składać indywidualne podanie do ministerstwa skarbu, które podanie te weźmie pod uwagę.

W sprawie nagród za przyczynienie się do wykrycia przestępstw, karanych w-g ustawy karnej skarbowej.

Z dniem 1 stycznia 1927 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Skarbu z dnia 6 listopada 1926 r. o przyznaniu nagród za przyczynienie się do wykrycia przestępstw, polegających ustawie karnej skarbowej.

W myśl nowego rozporządzenia Minist. Skarbu, nagrody przysługują za przyczynienie się do wykrycia przestępstw, polegających albo na uszczupieniu dochodu skarbowego, albo też na naruszeniu zakazu wywozu lub przywozu towarów.

Do nagrody dopuszcza się zarówno osoby, które współdziałały fizycznie w ujęciu przestępstwa lub przedmiotu przestępstwa, jak również osoby, które w inny sposób przyczyniły się do wykrycia przestępstwa.

W szczególności mają prawo do otrzymania nagrody osoby, które doniosły władzy o przestępstwie. Od nagrody wykluczone zostają osoby, które przestępcę do popełnienia przestępstwa namówiły, albo zapewniły mu pomoc. — Wysokość nagrody dochodzić może do 50 procent szkody, jaką poniósł Skarb Państwa.

Z Giełdy Wileńskiej w dniu 27. I. r. b.

	žad.	plac.	tranz.
Dolary St. Zjed.	—	—	8,93
Czeki i wpłaty	—	—	—
New York	8,98	8,95	—
Ruble złote	—	—	4,74

Więści i obrazki z kraju.

SMORGONIE.

Pracowity p. burmistrz.

Zniszczone podczas wojny Smorgonie odbudowują się z trudem i b. powoli. Bezrobocie wzrasta. W tych warunkach oczekiwac by należało, że Magistrat wystąpi z jakimś planem odbudowy, zatrudni bezrobotnych. A wieść niesie, że Magistrat posiada b. pracowitego burmistrza.

Owszem p. burmistrz pracuje usilnie w różnych kierunkach. Mamy przed sobą odczwę z dn. 11. I. b. r. rozesłaną do kilkudziesięciu obywateli, z której dowiadujemy się, że „wszelkich informacji dotyczących bliższych prac koła udziału biuro podała P. T. O. n. K., w Magistracie u p. burmistrza i t. d. Cóż to za towarzystwo w którego sprawach udziela informacji p. burmistrz w godzinach urzędowych, a nawet przepisuje na szapirografie magistrackim wymienioną odczwę. Oczywiście endeckie Towarzystwo Opieki nad Kresami! Na to p. burmistrz ma czas i pracuje energicznie.

A biuro Towarzystwa jest urządzone znakomicie, utrzymuje stalego pracownika, ma wygodny lokal i korzysta z obfitej pomocy pracowitego p. burmistrza.

Wolny czas poświęca p. burmistrz na projekty, które mają do reszty zgnieć mieszkańców. Ledwo się Smorgonie odbudowały naokoło rynku, założono sklepy, a oto p. burmistrz postanawia przenieść rynek za miasto. Dla higieny podobno. „Bój się Boga Mazurkiewicz!” A domy chyba przenieść na placach, albo stracić kawałek chleba. Ludność protestuje, skarży się, prosi, ale p. burmistrz uderzył pięścią w stoł (autentycznie) i zdecydował: ja tak chcę i tak będzie. A, no zabaczmy!

Może p. starosta wejrzy w tę sprawę, może p. Wojewoda po-

Z działalności Partji Pracy.

W ubiegłą niedzielę odbyło się w Warszawie publiczne zebranie „Partji Pracy”, na którym, po zagajeniu mec. Boguckiego, obszerny referat o zadaniach i celach stronnictwa wygłosił pos. Kościakowski.

Od r. 1914 budujemy wytrwale podwaliny Polski — rozpoczął mówca. — Z celów, które przyswiecały nam w pamiętne dni sierpnia, jeden został osiągnięty, to jest niepodległość narodu. „Dążyć musimy obecnie do realizacji celów dalszych: pragniemy mieć Polskę potężną, silną, stojącą w jednym szeregu z innymi mocarstwami, decydującymi o losach świata. Pragniemy mieć Polskę sprawiedliwą dla wszystkich swych obywateli, gładziemy, aby wszyscy obywatele bez różnicy wyznania i narodowości korzystali w pełni z swych praw w myśl hasła: „Równi z równymi — wolni z wolnymi!”

Cheśmy, by jaknajszyciej zatarły się różnice między najbogatszymi i najbiedniejszymi ludźmi w Polsce.

Z kolei pos. Kościakowski scharakteryzował przeciwników politycznych. Za najgroźniejszych i bezwzględnych przeciwników uważa mówca komunistów, którzy godzą w całość granic Rzeczypospolitej, wywalczonych niezliczonymi ofiarami. Niemniej wybitnym przeciwnikiem jest obóz nacjonalistyczny, który nigdy nie miał wiary w niepodległość Polski, a po jej uzyskaniu, podburzał ludność przeciw 1 Naczelnikowi Państwa, zatrąwał duszę narodu, gloryfikował zabójcę i Prezydenta.

Ruch zawodowy.

Skarga Związku Drużyn Konduktorskich.

Ze związku drużyn konduktorskich otrzymujemy informację, iż związek ten zwrócił się do Pana Wojewody ze skargą na Magistrat z powodu odrzucenia przez Magistrat prośby o odstąpieniu dla Związku na cele utworzenia kolonji i rozbudowy kawałka gruntu z folwarku miejskiego Tupaciszki.

Związek Drużyn Konduktorskich uważa, że Magistrat w tej sprawie wykazał stronnictwo, folwark Tupaciszki bowiem został w całości oddany Związkowi Urzędników Magistrackich.

Z Giełdy Warszawskiej w dniu 27. I. b. r.

I. Waluty		
	sprzedż.	kupno
Dolary	8,94	8,96
II. Dewizy		
Londyn	43,58	43,69
Nowy-York	8,97	8,99

wstrzyma krewkiego burmistrza, spełniliśmy swój obowiązek. Następnym razem napiszemy o innych „pracach” burmistrza. (es)

NOWOGRÓDEK.

Nowy organ prasowy.

W pierwszych dniach lutego ukazuje się nowy organ prasowy p. n. „Tygodnik Nowogródzki”, którego redaktorem będzie p. Zbigniew Cis-Bankiewicz.

Komitet redakcyjny został wyłoniony z nabywających przedstawicieli miejscowego społeczeństwa.

Nowej placówce kulturalnej życzymy powodzenia w pracy.

NOWO-WILEJKA.

Szanowny Panie Redaktorze!

List p. Ostromeckiego, burmistrza m. Nowo-Wilejki, umieszczony w Nr. 16 „Kurjera Wileńskiego”, opiewa jakoby kilku osobników, mających osobiste porachunki z członkami magistratu, sieje wroga i kłamliwą agitację itd. Sądzę ustęp niniejszy dotyczy i mojej osoby, gdyż jestem przeciwnikiem stosunków, panujących w magistracie, uważając je za anormalne. Z osobą Pana Burmistrza, lub też z członkami magistratu i radą jednak żadnych porachunków ani osobistych, ani majątkowych nie mam. Cenię ludzi na innym polu pracy, którzy zresztą przez dłuższy czas urzędowania, swymi zdolnościami dostatecznie się wykazali.

Pan Burmistrz — świetny przedsiębiorca-przemysłowiec. P. Zastępcą — nieoceniony sekwestator, Pp. Radni, bardzo skromnie, spełnianiem woli innych.

Racz Panie Redaktorze przyjąć wyrazy prawdziwego szacunku i poważania.

Romuald Szymański.

Podziękowanie. Listy do Redakcji.

Wszystkim, którzy w jakiejkolwiek formie okazali mi serdeczne współczucie oraz przyszli z pomocą w ciężkich chwilach po stracie ś. p. męża mego Kazimierza Wimbora składam niniejszem wyrazy serdecznego podziękowania i wdzięczności.

W szczególności dziękuję Przewielebnemu Duchowieństwu z Jego Ekscelencją Metropolitą Wileńskim Arcybiskupem Jałbrzykowskim i J. E. Biskupem K. Michalkiewiczem z J. E. Biskupem Wł. Bandurskim na czele, ks. Prałatom Sawickiemu. Przedstawicielom Przewielebnego Duchowieństwa wszystkich wyznań, Reprezentantom Władz Państwowych — Cywilnych i wojskowych — oraz samorządowych z Wojewodą Władysławem Raczkiewiczem na czele, Sądownictwu i Prokuraturze z Prezesem Sumorokiem, wszystkim Organizacjom i Stowarzyszeniom, Kolegom, Przyjaciołom i osobom które oddały zmarłemu ostatnią posługę.

Jednocześnie składam serdeczne podziękowanie lekarzom i Zarządowi Szpitala z prof. Michejdą na czele za troskliwą i pełną poświęcenia opieką, roztoczoną nad ś. p. mężem moim w ostatnich dniach jego życia.

J. Wimbrowa.

Z RUCHU STRZELECKIEGO

Kinematograf wędrowny.

Dnia 1 lutego r. b. wyruszył pierwszy objazd po Polsce kinematograf wędrowny Zw. Strzeleckiego, pod kierownictwem ob. Wacława Kossowskiego. Kinematograf umieszczony wraz z własną stacją elektryczną na linie, wiezie ze sobą namiot na 500 osób w którym odbywać się będą seanse w razie braku sali. Demonstrowane będą filmy propagandowe strzeleckie, lotnicze, gazowe, morskie, wojskowe, gospodarcze, przemysłowe, oświatowe, komedje i dramaty. Kinematograf dojedzie wszędzie tam, gdzie są drogi bite.

Klub hockeowy.

Przy Komendzie Obwodu m. Wilna z inicjatywy komendanta obw. ob. Zygmunta Mroczkiewicza i kpt. Kawalca został zorganizowany klub hockeowy, do którego należy już około 30 strzelców. W najbliższym okresie czasu po zakupieniu odpowiedniego sprzętu, drużyna hockeowa rozpocznie ćwiczenia. Należy z uznaniem powitać tę nową imprezę strzelecką dążącą do usprawnienia fizycznego młodego elementu strzeleckiego.

Nowy oddział.

W ostatnich dniach zorganizowano nowy oddział Związku Strzeleckiego noszący nazwę I oddziału kolejowego przy Wileńskiej Dyrekcji P. K. P. Komendantem tego oddziału został mianowany ob. Herbaczewski. Związek liczy mimo kilkudniowego zalewde istnienia już przeszło 30 członków, rekrutujących się z urzędników Wileńskiej Dyrekcji Kolejowej.

Sobótka Strzeleckie.

Od dłuższego czasu Obwodu Zw. Strzeleckiego na m. Wilno bądź Zarządy poszczególnych oddziałów urządzają w każdą sobotę zabawy taneczne, które mając już ustaloną sławę ściągają liczne rzesze pragnących się zabawić w sposób kulturalny członków związku i osób wprowadzonych. Obficie zapotrzebowany bufet własny, o niesłychanie przystępnych cenach, bardzo niezawodne ceny na bilety wejściowe, oraz doskonała orkiestra 5 p. p. Leg. są powodem, że Sobótka cieszą się tak liczną frekwencją nawet osób ze Związkiem Strzeleckim nie wspólnego nie mających.

Bernard Shaw i Mussolini.

Mussolini oświadczył niedawno, iż zarost twarzą, wąsy i brody są znakiem dekadencji i sprzeczne z duchem tasyzmu. Rekawice, rzuconą zwolennikom brody, podniósł Bernard Shaw, który nie daży wielką sympatią twarz ogolonych i sam szczyzi się swą brodą, meśkoszczęchającą w żadnym razie — dekadenta. Shaw opowiedział więc. Spieszcie oświadczyć całemu światu, iż nie tylko bokobrody zdołają na twarz, lecz pełna gęsta broda. Jak króla. Zresztą wielki ziomek Mussoliniego Cavour nosił też bokobrody, a was króla Wiktora Emanuela jest tak długi, iż można go obwinać dokoła królewskiej szyi. Oczekuję obecnie, iż Mussolini rozkaże niebawem, by wszystkie obrazy we Włoszech na których artysta Pana Boga przeostał z brodą, albo niszczono, albo przemalowano na wzór faszystowski.

Uprzejmie proszę P. Redaktora o łaskawe umieszczenie następnego sprostowania, jako odpowiedzi na artykuł w „Dzienniku Wil.” z 12 stycznia r. b. Nr 8, p. t. „Ostrzegamy przed księdzem Smolińskim”.

Pan „Ktoś” w „Dzienniku Wil.” mając na celu osobiste obrachunki i chęcią zaszkodzenia mi opisał mój przyjazd do Wilna, podając z palca wysane fakty.

Do Wilna przyjechałem nie w jakich tam osobistych sprawach, ale wyraźnie w sprawie beznadziejnej choroby swego rodzzonego brata, który jeszcze i w tej chwili jest między życiem a śmiercią.

Od roku 1922 pracuję, jako proboszcz w Kozakiszkiej parafji w swej parafjalnej pracy nie zajmowałem się litewszczyzną, czego jest dowodem, że i dotąd wszelkie dodatkowe nabożeństwa w kozakiszkim kościele odprawiam w języku polskim.

Od r. 1925 na wyraźny rozkaz swego dziekana obok polskiego kazania mawiam i litewskie, co jest zgodne z obowiązującą dyscypliną kościelną.

Do żadnych organizacyj „Szaulisów” nie należałem i nie należę, w Sumiejszkach bowiem, gdzie, według twierdzenia p. „Ktoś”, miałem organizować „Szaulisów”, nigdy, jako proboszcz, lub też wikary nie pracowałem, a więc i wszelka nawet możliwość pracy w kierunku przez p. „Ktoś” wskazanym była i jest fizycznie wykluczona.

Jakim zaś jestem proboszczem dla swoich parafjan w Kozakiszkach niech świadczy to, że w przeciągu 4-letniej mej pracy parafjalnej żadnej skargi biskupowi od parafjan na mnie nie było. Między mną a parafjanami panują najszerdeczniejsze stosunki, z wyjątkiem może tylko tej osoby, od której p. „Ktoś” otrzymuje tak błędne wiadomości.

Szkoda, że p. „Ktoś” pod wpływem fałszywych informacji nie spostrzegł jak wielką krzywdę swoim niefortunem co do mej osoby wystąpieniem wyrządził, jak polskiemu tak i litewskiemu społeczeństwu, tembardziej zaś niezadowolonym zarzucenie posadzenia mnie, jako kapłana, o możliwość zastrzeżenia człowieka. Wobec wyżej powiedzianego ja, jako kapłan, mogę tylko powtórzyć słowa Pana Jezusa: „Odpuść im Panie, bo nie wiedzą, co czynią”.

Niniejszem dostatecznie została, przypuszczam, co do mej osoby sprostowana opinja społeczeństwa dobrej woli, a więc, gdyby się potem ukazały w prasie jakiegokolwiek dotyczące mej osoby artykuły, odpowiadając na nie więcej nie będę.

Z poważaniem
ks. S. Smoliński.

Szanowny Panie Redaktorze!

Z najwyższem zdumieniem w szeregu pism znalazłam notatkę o rzekomej przeszłości „bolszewickiej” męża mego, o Aleksandra Kowsza, członka dyrekcji Białoruskiego Banku Spółdzielczego w Wilnie. Według notatki tej miał mój mąż zajmować w r. 1921 stanowisko naczelnika czerezwyczajki w Rostowie n-Donem, w r. 1922 — naczelnika czerezwyczajki w Jekaterynburgu, zaś w r. 1923 — kierownika kursów dla instruktorów i agitatorów w Moskwie.

Stwierdzam niniejszem, iż mój mąż w latach 1919 i 1920 zamieszkiwał w Sławiańsku i Majkopie, pełniąc obowiązki buchaltera oddziału miejscowego rosyjskiego banku państw. za rządów tam Denikina, następnie zaś w r. 1921 — na zasadzie zaświadczenia pełnomocnika Konsulatu Polskiego, ks. Mikołajuna, jako urodzony w ziemi Grodzieńskiej przybył do Polski, której granic ani na chwilę nie opuszczał, pełniąc we wsi Dzieciotowicze pow. Wołkowyskiego obowiązki proboszcza. Świecenia kapłańskie otrzymał w dniu 7-go lutego r. 1922. Z Dzieciotowicz przybył bezpośrednio do Wilna w r. 1926.

Dane powyższe potwierdzić mogę osobicie na mocy posiadanych dokumentów (zaświadczenie ks. Mikołajuna z dn. 1-go kwietnia 1920 roku Nr. 74, oraz akt wyświęcenia z dnia 7-go lutego 1922 r. Nr. 205, sporządzony przez Biskupa Grodzieńskiego Włodzimierza). Potwierdziko to mogą również władze administracyjne pow. Wołkowyskiego, jako też przełożone władze duchowne.

Z poważaniem
(—) Elżbieta Kowśa.
Wilno,
25 stycznia 1927 r.

Przyp. red. W związku z powyższym listem p. Kowszowa przedstawiła nam oryginalny dokument, stwierdzających powyższe dane.

Piątek 28 stycznia
Dziś: Objaw. św. Agniesz.
Jutro: Franciszka Salez.

Nocne dyżury aptek.
W bieżącym tygodniu dyżurują:
Miejska-Wileńska 23.

OSOBISTE.
W związku z wczorajszą naszą notatką o wyjeździe p. Wojewody Beczkowicza, dowiadujemy się, iż p. Wojewoda pozostał jeszcze w Wilnie i dopiero z dniem dzisiejszym wyjeżdża do Warszawy.

MIEJSKA.
Magistrat wydzierżawia ziemię. Magistrat na mocy odnośnej uchwały Rady Miejskiej postanowił wydzierżawić działki ziemi z majątków Kuprjaniszczyki i Leoniszczyki.

SPRAWY ROLNE.
Kursy rolniczo-hodowlane w pow. postawskim. Wileńskie Towarzystwo Rolnicze projektuje zorganizowanie całego szeregu kursów rolniczo-hodowlanych na terenie powiatów. Między innymi w dniach 29, 30 i 31 stycznia b. r. odbędą się trzydniowe kursy rolniczo-hodowlane w Mosarzu, powiatu postawskiego, a 1, 2 i 3 lutego b. r. w Łosicy, powiatu postawskiego.

SPRAWY ZYDOWSKIE.
Wybory do żydowskich gmin wyznaniowych. W związku z pojawieniem się w prasie wzmianek o wyznaczeniu przez Rząd terminu mających się odbyć wyborów do wyznaniowych gmin żydowskich na Wileńszczyźnie i pewnych województwach wschodnich. Dowiadujemy się, iż termin wspomnianych wyborów nie tylko że nie został jeszcze wyznaczony, ale, że nawet dotychczas nie została opracowana dostatecznie lokalna geografia wyborcza.

LITEWSKA.
W dniu 30 bm. w sali Zw. Sport. „Makkabi“ (ul. Nowogródzka) odbędzie się wieczór litewski, zorganizowany przez uczniów litewskiej szkoły rzemieślniczej w Wilnie. Wystawiona zostanie komedia „Ponas Daugianorys“ (Pan Dowgielary) poczem nastąpi tańce i zabawy.

SAMORZĄDOWA.
6-tygodniowy kurs samorządowy. Z inicjatywy Rady Wojewódzkiej Osadników ziemi wileńskiej, około 1 lutego b. r. zostanie otwarty w Wilnie 6-ciotygod-

niowy kurs samorządowy dla przygotowania pracowników dla samorządu gminnego, powiatowego i miejskiego. Kandydaci na powyższy kurs winni składać podania wraz z życiorysem do Zarządu Kursu, Wilno, ul. Ludwisarska 7 m. 4. Wymagane wykształcenie ukończenie przynajmniej 7-mio klasowej szkoły powszechnej, oraz referencje osób, które mogą zaświadczyc o stronie moralnej kandydata. Pierwszeństwo przy przyjmowaniu (przy równych kwalifikacjach) będą mieli b. ochotnicy wojska polskiego i posiadający odznaczenia wojskowe.

WOJSKOWA.
Pułk. Bobiatyński ze względu na swój stan zdrowia, otrzymał zezwolenie D-cy O. W. Wilno na chodzenia z laską i bez szabli, przez przeciąg trzech tygodni.

SPRAWY ROBOTNICZE.
Roboty kanalizacyjne. W chwili obecnej Magistrat m. Wilna zatrudnia na robotach kanalizacyjnych 273 robotników.

ZABAWY.
W Klubie Inteligencji Pracującej, Mickiewicza 17, odbędzie się w sobotę 29 bm. zabawa taneczno-artystyczna przy łaskawym współudziale pp. artystek i artystów „Kakadu“. Początek o godz. 9 i pół. Wejście na zabawę 2 zł. Młodzież akademicka 1 zł.

SPRAWY ROLNE.
Kursy rolniczo-hodowlane w pow. postawskim. Wileńskie Towarzystwo Rolnicze projektuje zorganizowanie całego szeregu kursów rolniczo-hodowlanych na terenie powiatów. Między innymi w dniach 29, 30 i 31 stycznia b. r. odbędą się trzydniowe kursy rolniczo-hodowlane w Mosarzu, powiatu postawskiego, a 1, 2 i 3 lutego b. r. w Łosicy, powiatu postawskiego.

SPRAWY ZYDOWSKIE.
Wybory do żydowskich gmin wyznaniowych. W związku z pojawieniem się w prasie wzmianek o wyznaczeniu przez Rząd terminu mających się odbyć wyborów do wyznaniowych gmin żydowskich na Wileńszczyźnie i pewnych województwach wschodnich. Dowiadujemy się, iż termin wspomnianych wyborów nie tylko że nie został jeszcze wyznaczony, ale, że nawet dotychczas nie została opracowana dostatecznie lokalna geografia wyborcza.

LITEWSKA.
W dniu 30 bm. w sali Zw. Sport. „Makkabi“ (ul. Nowogródzka) odbędzie się wieczór litewski, zorganizowany przez uczniów litewskiej szkoły rzemieślniczej w Wilnie. Wystawiona zostanie komedia „Ponas Daugianorys“ (Pan Dowgielary) poczem nastąpi tańce i zabawy.

ZEBRANIA I ODCZYTY.
Z Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W sobotę dn. 29 stycznia b. r. odbędzie się Zebranie Naukowe Wydziału I T. P. N. w sali Dziekanatu Szuki (Uniwersytecka 3) o godz. 7-jej wieczorem. Na porządku dziennym: 1) Doc. C. Ehrenkreutzowa: Obrzęd weselny jako forma dramatyczna,

SAMORZĄDOWA.
6-tygodniowy kurs samorządowy. Z inicjatywy Rady Wojewódzkiej Osadników ziemi wileńskiej, około 1 lutego b. r. zostanie otwarty w Wilnie 6-ciotygod-

2) Prof. St. Pigoń: O książkach skazanych w procesie filareckim. 3) Sprawy administracyjne. Uprasza się członków o punktualne przybycie. Wstęp wolny dla wprowadzonych gości. — Odczyt T-wa Krajoznawczego. W piątek dnia 28 stycznia o godzinie 7-jej wieczorem odbędzie się w Uniwersytecie w sali Śniadeckich, miesięczne posiedzenie Wileńskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego. Pan Dyrektor Zapaśnik wygłosi odczyt „Rzut oka na Ziemię Wileńską“ ilustrując swe przemówienie licznymi pięknymi przezroczkami. Wejście na salę kosztuje 1 zł., młodzież płaci 25 gr.

ZE ZWIĄZ. I STOWARZ.
Zebranie piekarzy. W sobotę 29 stycznia r. b. w lokalu Chrześcijańskiego Związku Zawodowego o godzinie 12-jej odbędzie się zebranie piekarzy: Na porządku dziennym: 1) Sprawy organizacyjne, 2) Sprawy bieżące, 3) Kwestja bezrobocia. (S.)

WOJSKOWA.
Pułk. Bobiatyński ze względu na swój stan zdrowia, otrzymał zezwolenie D-cy O. W. Wilno na chodzenia z laską i bez szabli, przez przeciąg trzech tygodni.

SPRAWY ROBOTNICZE.
Roboty kanalizacyjne. W chwili obecnej Magistrat m. Wilna zatrudnia na robotach kanalizacyjnych 273 robotników.

ZABAWY.
W Klubie Inteligencji Pracującej, Mickiewicza 17, odbędzie się w sobotę 29 bm. zabawa taneczno-artystyczna przy łaskawym współudziale pp. artystek i artystów „Kakadu“. Początek o godz. 9 i pół. Wejście na zabawę 2 zł. Młodzież akademicka 1 zł.

SPRAWY ROLNE.
Kursy rolniczo-hodowlane w pow. postawskim. Wileńskie Towarzystwo Rolnicze projektuje zorganizowanie całego szeregu kursów rolniczo-hodowlanych na terenie powiatów. Między innymi w dniach 29, 30 i 31 stycznia b. r. odbędą się trzydniowe kursy rolniczo-hodowlane w Mosarzu, powiatu postawskiego, a 1, 2 i 3 lutego b. r. w Łosicy, powiatu postawskiego.

SPRAWY ZYDOWSKIE.
Wybory do żydowskich gmin wyznaniowych. W związku z pojawieniem się w prasie wzmianek o wyznaczeniu przez Rząd terminu mających się odbyć wyborów do wyznaniowych gmin żydowskich na Wileńszczyźnie i pewnych województwach wschodnich. Dowiadujemy się, iż termin wspomnianych wyborów nie tylko że nie został jeszcze wyznaczony, ale, że nawet dotychczas nie została opracowana dostatecznie lokalna geografia wyborcza.

LITEWSKA.
W dniu 30 bm. w sali Zw. Sport. „Makkabi“ (ul. Nowogródzka) odbędzie się wieczór litewski, zorganizowany przez uczniów litewskiej szkoły rzemieślniczej w Wilnie. Wystawiona zostanie komedia „Ponas Daugianorys“ (Pan Dowgielary) poczem nastąpi tańce i zabawy.

ZEBRANIA I ODCZYTY.
Z Towarzystwa Przyjaciół Nauk. W sobotę dn. 29 stycznia b. r. odbędzie się Zebranie Naukowe Wydziału I T. P. N. w sali Dziekanatu Szuki (Uniwersytecka 3) o godz. 7-jej wieczorem. Na porządku dziennym: 1) Doc. C. Ehrenkreutzowa: Obrzęd weselny jako forma dramatyczna,

SAMORZĄDOWA.
6-tygodniowy kurs samorządowy. Z inicjatywy Rady Wojewódzkiej Osadników ziemi wileńskiej, około 1 lutego b. r. zostanie otwarty w Wilnie 6-ciotygod-

Ceny miejsc od 50 gr. Bilety i abonamenty sprzedaje codziennie biuro „Orbis“, Mickiewicza 11, od 10 do 4.30 popoł. w dni powszednie, i od 10 do 12 w niedziele i święta. Kasa Reduty czynna jest od 5-jej popoł. w dniach przedstawień popołudniowych od 11-jej rano. — Teatr Polski (sala „Lutnia“). „Pociąg widmo“. Sensacyjna sztuka „Pociąg widmo“, wywołująca drżenie u publiczności, a zakończona epilogiem triumfu dedyktywów angielskich nad nielegalną propagandą, grana będzie dzisiaj przed zejściem na czas dłuższy z repertuaru. — „Albatros“. Jutro grana będzie ostatnia nowość repertuaru Teatru Polskiego, oryginalna sztuka M. Fijałkowskiego „Albatros“.

Najbliższa premiera. W Warszawie w Teatrze Letnim od kilku dni trójk nie do opisania, a to z powodu wystawienia najnowszej sensacji teatrowej amerykańskiej i europejskiej „Potęga reklamy“, sztuki amerykańskich autorów Roi Cooper Megee i Walter Hackett. Teatr Polski wystawia też króciociele, w której szczyry amerykański humor doprowadzony jest do szalonej i zawrotnej potęgi w poniedziałek najbliższy. — Teatr Rewji „Kakadu“. Dziś o godz. 7 i 9 wiecz. program Nr. 5, w którym wystąpi ulubieniec Warszawy laureat rzymskiej muzyki Karol Hanusz w najnowszym własnym repertuarze przy współudziale całego zespołu „Kakadu“ w wykonaniu nowych aktualnych numerów. Balet 10 osób. Orkiestra w pełnym komplecie. Ceny nie podwyższone.

WYPADKI I KRADZIEŻE.
W Wilnie. Nagły zgon. Urbanowicz Józefa, zam. św. Filipa 16, zameldowała policji, że brat jej Mateusz, zam. we wsi Wida-wiszki, pow. Świeciańskiego, przybył do niej i nagłe zmarł. Przyczyna śmierci narazie nie ustalona. Zwłoki - zabezpieczono.

Zatrzymanie na gorącym uczynku kradzieży. Wywiad. urz. śledczego zatrzymał na gorącym uczynku kradzieży z wozu różnych rzeczy na sumę 200 zł. Szyka Beniamina, na szkodę Lewińskiego Mowsy, zam. w Mejszagole. — Kradzież. Kolarz-wilenski Anna, zam. Arsenalska 6, zameldowała policji że z przedpokoju jej mieszkania zostało skradzione jutro, wart. 500 zł. — Zochracz Adolf, zam. Wielka 19, doniósł policji, że syn jego Adolf, skradł Szykowiczowi Janowi, zam. w zśc. Molewskiego, zegarek z amerykańskiego złota i 80 zł. gotówką. Straty ocenia na ogólną sumę 295 zł. — Kinkulkinowej Zofii, zam. Nowogródzka 16 m. 4, skradziono ze strychu tegoż domu bieliznę wart. 2000 zł.

Pożary. W domu Nr. 6, przy ul. Letniej należącej do Wasiliewicza Dymitra, powstał pożar wskutek nieuwzględnienia się z ogniem. Zawezwana straż ogniowa ogień natychmiast stłumiła. Straty wynoszą około 100 zł. — W domu Nr. 27, przy ul. Bielejskiej, powstał pożar wskutek czego spłonął cały dom należący do Tarasiewicza Ignacego. Zawezwana straż ogniowa pożar w ciągu 2 godzin stłumiła. Rzeczy lokatorów zostały uratowane. Wypadków w ludziach nie było. Strat narazie nie ustalono.

Na prowincji. Wykrycie zabójców. Przeprowadzona dochód. w sprawie zabójstwa m-cy wsi Osowo, gm. Kurzenieckiej, pow. Wileńskiego, Mollka Jana, ustaliło, iż zabójstwą dokonali, Trzeciak Andrzej, Nawsz Gabriel, Awasz Timofiej, Kopciuk Maksym i Nawsz Jakob, m-cy leższe wsi, których sędzia śledczy zaareztował i osadził w więzieniu. Wszyscy wymienieni są członkami B. R. W. H. — Kradzież. We wsi Baranów, gm. Wileńskiej, z niezamkniętej stajni, zostały skradzione 2 konie: pierwszy u Borewicz Piotra, koń watach, lat 12, mści kasztan, wzr. 138, na łbie mała gwiazdka i duża łysina, grzywa na lewą stronę, ogon długi ciemny, lewy tylny kopyt pęknięty, kuty na przednie nogi i drugi u Gorlika Jakóba, koń watach, lat 8, wzr. 135, mści ciem. kasztan, na łbie gwiazdka, grzywa ciemna, kuty na wszystkie 4 nogi. Ogólna wartość skradzionych koni 500 zł. Pościg w toku. — Pożary. W maj. Cwincio, gm. Jałowieckiej, pow. Działieskiego, na szkodę właściciela wymienionego majątku Matusiewicza Kazimierza, powstał pożar, wskutek którego spaliła się stodoła z przybudówkami i z wartościową wewnątrz znajdującą się zboża. Straty 5.850 zł. Oprócz tego na szkodę zapasników wymienionego majątku braci Sipi-kowa Piotra, Grzegorza i Michała, spaliło się zboża na ogólną sumę 1.190 zł. Ogólnie straty 7.070 zł. Pożar powstał wskutek zbrodnictwa podpalenia dokonanego przez rzekomo umysłowo chorą Katuszonok Marię, matkę jednego z zapasników. Katuszonok Marię aresztowano. — We wsi Czeremoszniki, gm. Znanockiej, pow. Postawskiego, wybuchł pożar, który częściowo zniszczył dom mieszkalny, spichrz i chlew, na szkodę Teodora Kawrusa. Straty wynoszą 272 zł. Pożar powstał wskutek pęknięcia komina i zapalenia się stromianego dachu. Dochodzenie skierowano do podprokuratora w Postawach.

Pierwsi hokeiści w Wilnie. Sport hokejowy w Polsce zrobił ogromne postępy. Uprawiany od niedawna może się poszczycić wspaniałymi sukcesami na terenie międzynarodowym, które dla barw Polski wywalczyła świetna drużyna A. Z. S-u. warszawskiego. I w innych większych miastach Polski zaczyna się żywioły ruch w kierunku rozpowszechnienia tego sportu lodowego, którego twórcami są niepokonani kanadyjczycy. Wilno nie chce również pozostać w tyle za innymi i organizuje własne drużyny hokejowe, które w najbliższym czasie mają debiutować na terenie parku sportowego im. Gen. Żeligowskiego. Od tygodnia trenują zawzięcie drużyny hokejowe W. K. S. „Pogoń“, T. S. „Wilja“ i Koła Sp. gimn. A. Mickiewicza. Zapowiada również swoje występy drużyna Zw. Strzeleckiego, która w tych dniach rozpoczyna treningi. Jak się dowiadujemy ma się odbyć w najbliższą niedzielę w parku im. gen. Żeligowskiego (godz. 12) pierwszy w Wilnie mecz hokejowy (towarzyski) pomiędzy drużynami W. K. S. Pogoń i T. S. „Wilja“.

Działalność Oficera Wychowania fizycznego. Działalność urzędu Oficera Wychowania fizycznego zaczyna już dawać pewne wyniki. W dniach najbliższych rozpoczyna się propagandowe wyświetlanie filmu kinematograficznego „Olimpiada 1924 r.“, zakupionego w tym celu przez M. S. Wojsk. Widowisko to za najbardziej dostępną opłatę ma być zorganizowane w szeregu miejsc dla szeregowych warstw wojska i młodzieży. Z początkiem lutego rozpocznie się duży kurs narciarski łączony z odbywającym się kursem AZS-u, przyczem przewidują się duże utatwienia przez dostarczenie uczestnikom całkowitego sprzętu, w liczbie około 40 kompletów. Dalej czynione są starania uzyskania dużej sali gimnastycznej dla organizacji szeregu kursów gimnastyczno-sportowych, mających się niebawem rozpocząć. Zyczymy przeto nowopowstałej placówce pomyślności w szczęśliwie rozpoczętej pracy.

Sekcja Sermiercza A. Z. S. Wilno. Podaje się do ogólnej wiadomości wszystkich zainteresowanych sportem sermierzem, że S. S. Akademickiego Związku Sportowego w Wilnie, po dłuższej bezczynności, przystąpiła obecnie dzięki zabiegom p. prezesa Lewakowskiego i Głównego Zarządu Związku do gruntownej reorganizacji. Wielkie zainteresowanie tą sprawą okazał Oficer Wych. Fizycz. p. kapt. Kawalec, który przyrzekł Sekcji daleko idące poparcie, w formie sprzętu, a co najważniejsze sił instruktorskich. Wstępny bezpłatny kurs sermierczy rozpoczęcie się od 1-go lutego b. r.

Przebieg choroby. Cwiczenia prowadzi rutynowany instruktor p. por. Lubicz-Nycz. Zgłoszenia do Sekcji przyjmują się jeszcze w piątek i sobotę t. j. 28 i 29 b. m. od godz. 19 do 20 w lokalu Związku (Bakszta 11).

Potrzebne zaraz 2 lub 3 pokoje z kuchnią w śródmieściu. Zgłoszenia do Redakcji „Kurjera Wileńskiego“ dla Z.

Teściowa zabija zięcia. Michał Bujan ożenił się z dwudziestoletnią Skackówną, biorąc w posagu kilkanaście dziesięcin ziemi. Młoda para żyła z początku w harmonijnej zgodzie i nie zdawało się wskazywać, by miał ktoś ich spokój rodzinny zakłócić. Teściowa jednak, choć w podeszłym wieku, bo przekroczyła już dawno czwarty krzyżyk miała jeszcze daleko idące pretensje i za ich obiekt obratła sobie własnego zięcia, Michała Bujana. Oczywiście Bujan nie mógł się długo wahać w wyborze, mając przed sobą młodą i ładną żonę oraz nie pierwszą już młodzież teściową. Wytrwał przy żonie. Gdy to się stało, teściowa przypięła zięciowi zemstę. I w maju ub. roku, kiedy Michał Bujan zasnął, Darja Skacko rozplatała mu siekierą głowę, kładąc go trupem na miejscu. Zbrodniarka zauważywszy skostniałe zwłoki zięcia przestraszyła się konsekwencji swego potwornego niepoczytalnego kroku. Zasadowała trupa na taczkę i wrzuciła do rzeki. Na drugi dzień policja znalazła trupa Bujana. Dochodzenie ujawniło zbrodniarkę, która krok swój tłumaczyła chęcią zniewolenia jej przez zięcia. Działła w obronie własnej. Sąd Okręgowy skazał zbrodniarkę na karę 8 lat ciężkiego więzienia. Sąd Apelacyjny wyrok ten zatwierdził. (Zdan.)

Przestroga dla młodych pań. Wincenty Jurewicz, który ma już około 50 lat dochował się dotychczas w stanie kawalerskim. Nie jest to wynikiem jakiegoś wstępu do płci pięknej. Nie. Tak się tylko jakoś ułożyły okoliczności. Nie wyklucało to oczywiście przebywanie od czasu do czasu w towarzystwie młodych pań. Między innymi ub. roku Wincenty Jurewicz zaprosił do siebie dwie młode dziewczyny obiecując im bardzo miłe przyjęcie z wódką i likierami. Propozycja była b. pożądana. Nie więc dziwnego że p. L. J. i Z. R. zgodziły się i zaproszenie przyjęły. Około dwunastej po kilkudziesięciu godzinach towarzystwo było już w bardzo dobrych humorach. Z. R. opuściła gościnnie pokój Wincentego Jurewicza L. J. została, odchodząc dopiero na drugi dzień do domu i tu przypomniała sobie pewne szczegóły z wczorajszej biesiady, wnosząc skargę do prokuratury.

O zabójstwo w celach rabunkowych. Josel Jaremski i Lejzer Szaposhnikow uprawiali handel wędrowny. Jeździli na jarmarki sprzedając tam artykuły galanteryjne i skupowali za uzyskane pieniądze szczerce. Proceder ten uprawiali od kilkunastu lat. I w nocy z 24 na 25 XII—26 roku kiedy wracali z jarmarku koło wsi Sawieje gm. Czernichowskiej, z krzaków wyskoczyło 2 opryszków strzałami rewolwerowymi zamordowali drobnych handlarzy. Przeprowadzone dochodzenie doprowadziło do aresztowania Konstantego Suji i Michała Jewtucha. Sąd Okręgowy skazał obu zbrodniarzy na karę 10 lat w. więzienia, a Sąd Apelacyjny onegdaj wyrok ten zatwierdził. (Zdan.)

Ogłoszenia do Kurjera Wileńskiego przyjmują na najbardziej dogodnych warunkach ADMINISTRACJA „Kurjera Wileńskiego“ Jagiellońska 3.

Kasjerka potrzebna do restauracji „BAR pod gwiazdą“ przy Jagiellońskiej Nr. 8. 3463

„Kurjera Wileńskiego“ Jagiellońska 3.

TWO WYDAWNICZE „POGOŃ“ DRUKARNIA „PAX“ Ul. Św. IGNACEGO 5. WILNO. Wykonuje wszelkie roboty drukarskie i introligatorskie szybko i dokładnie.

WĘGIEL górnośląski najtaniej, drzewo opałowe wyhorowe. O. KOŚCIAŁKOWSKI i S-ka Tatarska 11, m. 3. 3465-2

„Tredowata“ wspólny aramat salonowy w 12 aktach według słynnej powieści Heleny Mniskówny. W rolach głównych gwiazda ekranu Jadwiga Smoarska i Józef Węgrzyn. Realizacja i reżyserja: Edward Pucharski i Józef Węgrzyn. Bilety honorowe nie ważne. Początek o 3 pp. ostatni seans 10.15. Specjalny układ muzyczny. 3406

Cerata, linoleum, chodniki jutowe, wycieraczki, kalesze i pilśniaki po cenach najtańszych. I. WILDSZTEJNA, Rudnicka 2. 3378-26

„Rutynowany administrator“ większych dóbr. Stud. agr. Niemcewicz. Poznańczyk, kawaler, poszukuje do 1-IV lub 1-VII 27 r. posady dyrektora dóbr. Najchętniej na podupadłe i zniszczone majątki. Przyjmie także mniejszą administrację tam, gdzie ożenek możliwy. Oferty do „Poznańczyk“ do cje. Obiad z 3-ch dan Adm. „Kur. Wil.“ 3462-1 i 2. 20 gr. Gabinet. 1493-b